

Septynių Stansų ir jų terminų pagal Stansų ir Eilių numeraciją KOMENTARAI

III. Stansas

1. ...PASKUTINIS SEPTINTOS AMŽINYBĖS VIRPULYS VIRPA BEGALYBĖJE (a).
MOTINA BRINKSTA, PLĖSDAMASI IŠ VIDAUS Į IŠORĘ KAIP LOTOSO PUMPURAS (b).

a) Lyg ir paradoksalus termino „Septynios Amžinybės“ naudojimas, kai tariamai dalomas nedalus, nuo seno priimtas ezoterinėje filosofijoje, kuri begalinę Trukmę dalina į absoliutų amžiną ir visuotinį Laiką (Kala) ir į sąlyginį laiką (kahandakala). Vienas yra abstrakcija, arba begalinio laiko noumenas, kitas – jo fenomenas, pasireiškiantis periodiškai kaip manvantaros trukme apriboto Mahato, visuotinio Proto, pasekmė. Kai kuriose mokyklose Mahatas yra gimęs iš Pradhanos (nediferencijuotos Esybės), arba periodiškai pasireiškiančios Mulaprakritės, Gamtos Šaknies, kuri (Pradhana) vadinama maja, iliuzija. Tuo, kaip man atrodo, ezoterinis mokymas skiriasi nuo vedantos doktrinos (abiejų jos mokyklų – advaitos ir visištadvaitos). Nes jos sako, kad kaip Mulaprakritė, noumenas, yra savaime egzistuojanti ir be pradžios, kitaip sakant, be tėvų, anupadaka, vienovėje su Brahmanu, o Prakritė, fenomenas, yra laikina ir tėra tik pirmosios šešėlis; taip ir Mahatas, kilęs iš Džnanos (Gnosio), Žinojimo, Išminties, arba Logo, tėra šešėlis, kurį meta absoliutus Nirguna (Parabrahmanas), vienatinė Realybė, „neturinti nei atributų, nei savybių“, o kai kuriems vedantistams Mahatas yra Prakritė arba net Materijos pasireiškimas.

b) Todėl „paskutinis Septynių Amžinybių Virpuly“ nebuvo kokio nors ypatingo Dievo apspręstas, bet atsirado iš amžino ir nekintančio Dėsnio, kuris kuria didžius Veiklos ir Ramybės periodus, išradingai ir kartu poetiškai pavadintus Brahmos dienomis ir naktimis. Materijos kūrimasis „iš vidaus į išorę“, kitoje vietoje pavadintas „Erdvės Vandenheimis“, „Didžiosiomis Įsčiomis“ ir t. t., nereiškia plitimo iš mažo

centro ar židinio, bet reiškia begalinio subjektyvumo vystymąsi į tokį patį begalinį objektyvumą, neturintį nieko bendra su išmatavimais, apribojimais ar erdve.

„*Tai amžinai nematoma (mūsų regėjimu) ir nemateriali Esybė, esanti Amžinybėje, iš savo pačios plano metė savo periodiškai pasireiškiantį šešėlį į Majos Įščias*“. Tai reiškia, kad kūrimasis, nedidindamas apimties (nes begalinis tįsumas nesuderinamas su didėjimu), tik pakeitė būseną. Ji išsiskleidė „kaip lotoso pumpuras“; nes lotosas simbolizuoja ne tik miniatiūrinį embrioną sėklos stadijoje (fizinis ypatumas), jo prototipas idealia forma taip pat egzistuoja astralinėje Šviesoje nuo „Aušros“ iki „Nakties“, per visą manvantaros periodą, kaip iš tikrųjų šioje visatoje egzistuoja ir visa kita, nuo žmogaus iki vabzdžio, nuo didžiulių medžių iki dulkelės.

Bet visa tai, moko mus slaptasis mokslas, tėra tik laikinas atspindys, amžino idealaus prototipo dieviškoje Mintyje šešėlis: žodis „amžinybė“, vėl atkreipkite į tai dėmesį, čia pateikiamas tik kaip „eonas“, besitęsiantis laiko tarpą, kuris atrodo begalinis, bet vis tik yra ribotas veiklos ciklas, mūsų vadinamas manvantara. Nes kokia gi tikroji ezoterinė manvantaros, arba, tiksliau, *Manu-antaros* reikšmė? Pažodžiui tai reiškia „tarp dviejų Manų“, kurių kiekvienoje Brahmos dienoje yra 14, o ši diena susideda iš 1000 keturių amžių visumos, 1000 didžiųjų amžių, arba mahajugų. Dabar išanaluosime žodį, arba pavadinimą, „Manus“. Orientalistai savo žodynuose mums teigia, kad terminas „Manus“ yra kilęs iš šaknies „man“– „mąstyti“, iš čia – „mąstantis žmogus“. Bet ezoteriškai kiekvienas Manus, kaip sužmogintas savo ypatingo ciklo (arba Rato) globėjas yra tik suasmenintas dieviškos Minties užmojis (kaip hermetistų Pymanderis¹); todėl kiekvienas Manus yra ypatingas dievas, kūrėjas ir formuotojas viso to, kas pasireiškia per atitinkamą jo būties ciklą, arba manvantarą. Foksatas atlieka Manaus (arba Dhian Kohanų) pavedimą ir pažadina prototipus skleisti iš vidaus, t. y. tolygiai, žemėjančia eile, pereiti visus planus, nuo noumenų iki

¹ Hermes Mercurius Trismegistus, *The Divine Pymander*, kanoninis, pagrindinis hermetistų tekstas, kurį 1650 m. į anglų k. išvertė Johnas Everardas.

žemiausio fenomenalaus, kad paskutiniame galiausiai išsiskleistų į visišką objektyvumą – į aukščiausią iliuzijos laipsnį, arba grubiausią materiją.

III. STANSAS – TĘSINYS

2. VIRPULYS SKLINDA SAVO VERŽLIU SPARNU PALIESDAMAS² VISĄ VISATĄ IR EMBRIONĄ, ESANTĮ TAMSOJE – TAMSOJE, KURI ALSUOJA³ VIRŠ MIEGANČIŲ GYVYBĖS VANDENŲ.

Pitagoro Monas, kaip pasakyta, taip pat yra vienišas ir Tamsoje kaip ir „Embrionas“. „Virš miegančių Gyvybės Vandenu“, esančių pirmine Materija su pasyvia Dvasia, sklindančios Tamsos Kvėpavimo idėja primena *Pradžios Knygos* pirmąjį skyrių. Šio brahmanų Narajanos (Skriejančio virš Vandenu) originalas yra ne kas kita, kaip įsmenintas rytų okultistų nesąmoningo Visa Ko (arba Parabrahmano) Amžinas Kvėpavimas. Gyvybės Vandeny, arba Chaosas – moteriškas pradas simbolizme – yra Tuštuma (mūsų abstrakčiu samprotavimu), kurioje egzistuoja pasyvios Dvasia ir Materija. Tai ir paskatino Demokritą antrinti savo globėjui Leukipui, esą visa ko pirminis pradas buvo atomai ir tuštuma, tačiau tai nebuvo tuščia erdvė, nes, pasak peripatetikų ir visų senųjų filosofų, „Gamta atmeta tuštumą“.

Visose kosmogonijose „Vanduo“ turi tą pačią svarbią reikšmę, jis yra materialaus egzistavimo pagrindas ir šaltinis. Mokslininkams žodis „vanduo“ tėra terminas, reiškiantis cheminį vandenilio ir deguonies junginį, tuo tarpu okultistai šį terminą naudoja jo kilmės prasme ir kosmogonijoje „vanduo“ turi metafizinę bei mistinę reikšmę. Ledas, taip pat kaip ir garas, nėra vanduo, nors visi trys turi tą pačią vienodą cheminę sudėtį.

² Vienu metu.

³ Juda.

III. Stansas – Tęsinys

3. TAMSA SPINDULIUOJA ŠVIESĄ, IR ŠVIESA META VIENIŠĄ SPINDULĮ Į VANDENIS, Į MOTINOS IŠČIOS GELMES. SPINDULYS PERSKRODŽIA NELIESTĄ KIAUŠINIĮ, SPINDULYS PAŽADINA VIRPULĮ AMŽINAME KIAUŠINYJE IR SUŽADINA NE-AMŽINĄ EMBRIONĄ⁴, KURIS KONDENSUOJASI Į PASAULINIĮ KIAUŠINIĮ.

„Vienišas Spindulys“, krentantis į „Motinos Iščių Gelves“, gali būti suprastas kaip dievišką Mintį, arba Protą, apvaisinantis Chaosas. Bet tai vyksta metafizinės abstrakcijos plane, arba tiksliau, plane, kuriame tai, ką mes vadiname metafizine abstrakcija, yra realybė. „Neliestas Kiaušinis“, vienu atveju būdamas visų *ova* abstrakcija, arba galia, besivystančia per apvaisinimą, yra amžinas ir visada tas pats. Ir kaip kiaušinio apvaisinimas įvyksta iki jo padėjimo, taip ir ne-amžinas, periodinis Embrionas, vėliau simbolizme tampantis Visuotiniu Kiaušiniu, atsiradamas iš minėtojo simbolio, turi savyje visos visatos „Viltį ir Galią“. Nors idėja *per se*, be abejo, yra abstrakcija, simbolinis išsireiškimo būdas, tačiau ji yra tikras simbolis, nes perša mintį apie beribiškumą kaip apie begalinį ratą. Dėl jos mintyse atsiranda kosmoso vaizdas, išskylantis iš beribės Erdvės, – vaizdas visatos, tokios pat beribės savo didumu, jeigu ir ne begalinės objektyviu pasireiškimu. Kiaušinio simbolis kartu apibūdina faktą, pateikiamą okultizme, kad visa ko išreikšto, nuo atomo iki planetos, nuo žmogaus iki angelo, pirminė forma yra sferinė; sfera visose tautose išreikšta amžinybę ir beribiškumą simbolizuojančia emblema – gyvatė, apžiojusi savo uodegą. Bet tam, kad suprastume prasmę, sfera turi būti pateikta mintyse tarsi regima iš jos centro. Regėjimo arba minties laukas atitiks sferą, kurios spinduliai nuo mėstančiojo nukreipti į visas puses ir nusidriekdami per erdvę paslepia aplink plytinčius begalinius horizontus. Tai yra simbolinis Paskalio ir kabalistų ratas – „kurio centras visur, o apskritimas niekur“ – sąvoka, sudaranti sudėtingą šios emblemos idėją.

⁴ Periodinį.

„Visuotinis Kiaušinis“, būdamas vienodai įtaigiai išreikštas tiek dvasine, tiek ir fiziologine bei kosmologine prasme, yra galbūt vienas iš labiausiai visuotinai priimtų simbolių. Todėl jis sutinkamas kiekvienoje visuotinėje teogonijoje, kur jis plačiai asocijuojasi su gyvatės simboliu, esančiu tiek filosofijoje, tiek ir religiniame simbolizme amžinybės, begalybės, atgimimo bei atjaunėjimo, o kartu ir išminties emblema. Akivaizdaus savaiminio užgimimo paslaptis ir evoliucija, vykstanti savo paties kūrybine galia, kiaušinyje kaip miniatiūroje atkartoja kosminės evoliucijos procesą – abu procesai vyksta dėl šilumos bei drėgmės, įsiliejus neregimai kūrybinei dvasiai – ir visiškai pateisina šio vaizdingo simbolio pasirinkimą. „Neliestas Kiaušinis“ yra mikrokosminis makrokosminio „Pirmapradės Materijos“ – Chaoso, arba Amžinos Gelmės – prototipo simbolis. Vyriško prado kūrėjas (bet kuriuo savo vardu) kyla iš Spinduliu apvaisinto pirminio Moteriško Prado, Nekaltos Šaknies. Argi išmanantys astronomiją ir gamtos mokslus nesugebės įžvelgti šio išradingumo? Kosmosas, kaip suvokianti Gamta, yra apvaisintas Kiaušinis, bet išliekantis nekaltas; nes jeigu jis nagrinėjamas kaip beribis, jis negali būti vaizduojamas niekaip kitaip, kaip tik sferinis. Auksinis Kiaušinis buvo apsuptas septyniais elementais, iš kurių „Keturi jau aktyvūs (eteris, ugnis, oras, vanduo), trys dar pasyvūs“. Šis teiginys gali būti rastas *Višnaus Puranose*, kur elementai pavadinti „apvalkalais“ ir pridėtas vienas iš *pasvyvių* – ahamkara⁵. Originalo tekstas neturi ahamkaros; jame minimi septyni elementai be išsamaus paskutinių trijų nagrinėjimo.

III. Stansas – Tęsinys

4. TRYS⁶ KRENTA Į KETURIS⁷. SPINDULINGOJI ESMĖ SEPTYNGUBĖJA; SEPTYNI VIDUJE, SEPTYNI IŠ IŠORĖS (a). ŠVYTINTIS KIAUŠINIS⁸, SAVYJE TREJYBINIS⁹,

⁵ Wilsonas, *Višnaus purana*, I, 40.

⁶ Trikampis.

⁷ Ketverybė.

⁸ Chiranja Garbha (sansk.)

⁹ Trys Brahmos arba Višnaus Asmenybės, Trys Avastos.

MAŽĖJA, SKLAIDYDAMASIS PIENO BALTUMO GUMULAIS MOTINOS GELMĖSE, ŠAKNYJE, AUGANČIOJE GYVYBĖS OKEANO GILYBĖJE (b).

a) Geometrinių figūrų panaudojimas ir dažnos nuorodos į skaičius senuosiuose rašytiniuose šaltiniuose, tokiuose kaip *puranos*, egiptiečių *Mirusiujų Knyga* ir netgi Biblija, turi būti paaiškinti. *Knygoje Dzian* kaip ir *kabaloje* yra dvi nagrinėjamų skaičių rūšys – Skaičiai, dažnai paprasčiausios uždangos, ir Šventieji Skaičiai, kurių reikšmę okultistai sužino per iššventinimus. Pirmieji yra tik sutartiniai žymenys; antrieji yra pagrindiniai tekstų simboliai. T. y. vieni yra grynai fiziniai, o kiti grynai metafiziniai; ir tie, ir kiti vienas kito atžvilgiu yra – kaip Materija Dvasios atžvilgiu – priešingi Vienatinės Esybės poliai.

Kaip yra pasakęs Honoré de Balzacas, instinktyvus prancūzų literatūros okultistas, skaičius protui yra tas pats, kas jis yra ir materijai – „nesuvokiamas tarpininkas“. Galbūt profanui, bet ne iššventintojo protui. Skaičius, kaip galvojo didysis rašytojas, yra Esybė ir tuo pačiu metu Kvėpavimas, einantis iš to, ką jis vadino Dievu ir ką mes vadiname „Viskuo“. Kvėpavimas, kuris vienas galėjo sukurti fizinį kosmosą, „kuriame niekas neįgyja savo formos kitaip, kaip tik iš Dievybės, kuri yra Skaičiaus pasekmė“. Tikslinga pateikti H. de Balzaco žodžius šia tema:

„Ar patys mažiausi kaip ir patys didžiausi kūriniai, būdami skaičių padariniai, neturi skirtis vieni nuo kitų savo kiekybe, kokybe, išmatavimais, jėgomis bei atributais? Skaičių begalybė yra mūsų protui įrodytas faktas, apie kurį fizinių įrodymų negali būti pateikta. Matematikas sakys, kad skaičių begalybė egzistuoja, bet negali būti parodyta. Dievas yra Skaičius, apdovanotas judėjimu, kuris juntamas, bet ne parodomas. *Kaip Vienetas Jis pradeda skaičius, bet neturi su jais nieko bendro...*

Skaičiaus egzistavimas priklauso nuo Vieneto, kuris be jokio skaičiaus pagimdo juos visus... Kaip! Nesugebantys nei išmatuoti Dievybės pasiūlytos pirmosios abstrakcijos, nei jos suvokti, jūs vis dar tikėtės pajungti savo išmatavimams iš šios Dievybės besirandančių

Šventųjų Skaičių paslaptį?.. Ką pajustumėte, jeigu jus panardintų į Judėjimo bedugnę, skaičius pradedančią Jėgą? Ką pagalvotumėte, jeigu pridurčiau, kad *Judėjimas* ir *Skaičius*¹⁰ pagimdyti Žodžio, Aukščiausio Proto Išminčių ir Pranašų, kurie savo laiku pajuto galingą Dievo Kvėpavimą, kaip liudija Apokalipsė?”

b) „Spindulingoji Esmė“ mažėja ir sklaidosi Erdvės „Gelmėse“. Astronominiu požiūriu tai lengvai paaiškinama: tai yra Paukščių Takas, Visuotinė Medžiaga, arba Pirmapradė Materija savo pirmine forma. Tačiau kur kas sunkiau tai paaiškinti keletu žodžių ar netgi eilučių okultinio mokslo bei simbolizmo požiūriu, nes tai labai sudėtingas žymuo. Jis sudėtas iš ne mažiau kaip tuzino simbolių. Pradedant nuo to, kad jame slypi ištisas panteonas paslaptinių daiktų¹¹, iš kurių kiekvienas turi tam tikrą okultinę reikšmę, pasiskolintą iš indų alegorinio Dievų „Sviesto mušimo iš Okeano“. Be amritos, gyvybės, arba nemirtingumo, vandens, iš tos „Pieno jūros“ buvo ištraukta surabhi, „gausybės karvė“, pavadinta „pieno ir krekenų fontanu“. Iš to atsirado karvės bei jaučio, vienos – kaip (gaminančios) gimdančios, kito – kaip pradžių duodančio, galių Gamtoje garbinimas. Šie simboliai susiję tiek su saulės, tiek ir su mėnulio dievybėmis. Specifinės „keturiolikos brangenybių“ savybės okultiniais tikslais paaiškinamos tik per Ketvirtą Įšventinimą ir negali būti čia pateiktos; bet gali būti konstatuoti kai kurie faktai. *Šatapatha Brahmana* tvirtina, kad Sviesto Mušimas iš Pieno Okeano vyko Satja Jugoje, Pirmame Amžiuje, prasidėjusiame iš karto po Tvano. Tačiau kadangi nei *Rigveda*, nei *Manus* – egzistavę prieš Vaivasvatos „Tvaną“, visos Ketvirtos Rasės masinį tvaną – neužsimena apie šį Tvaną, tai aišku, kad čia turimas mintyje ne Didysis Tvanas ir ne tas, kuris paskandino Atlantidą, ir net ne Nojaus Tvanas. Šis „Sviesto Mušimas“ sietinas su periodu, egzistavusiu dar prieš Žemės susidarymą

¹⁰ Teisinga, kad skaičius jokia būdu nėra judėjimas. Okultizme būtent Judėjimas pagimdo Logą.

¹¹ „Keturiolika brangių daiktų“. Tai pasakojimas arba alegorija, sutinkama *Šatapatha brahmanoje* ir kituose tekstuose. Japonų budistų mistikų šventasis mokslas *jamabuši* turi „septynis brangius daiktus“. Apie juos kalbėsime vėliau.

ir turi tiesioginį ryšį su kita visuotine legenda, kurios įvairios bei prieštaringos versijos susikoncentravo krikščioniškoje „Dangaus Karų“ ir „Puolusių Angelų“ dogmoje. *Brahmanos*, orientalistų dažnai kaltinamos už jų tarpusavyje nesuderintą šių temų aiškinimą, pirmiausia yra okultiniai veikalai, todėl jais naudojamos kaip priedanga. Jie palikti visuotiniam naudojimui ir turėjimui tik todėl, kad jie buvo ir iki šiol tebėra masių nesuprasti. Kitaip jie būtų dingę iš apyvartos dar Akbaro laikais.

III STANSAS – Tęsinys

5. ŠAKNIS LIEKA, ŠVIESA LIEKA, GUMULAI LIEKA IR VISGI OEAOHOO VIENIS.

Komentaruose „*Oeahoo*“ pateikiamas kaip „Dievų Tėvas-Motina“, arba kaip „Šeši Viename“, arba kaip *Septynguba Šaknis, iš kurios viskas kyla*. Viskas priklauso nuo kirčio, suteikiamo šioms septynioms balsėms, kurie gali būti ištarti kaip vienas, trys arba net septyni skiemenys, pridėdant e prie baigiamosios o. Šio mistinio žodžio prasmė atskleidžiama, nes be tobulo jo trejopo tarimo įvaldymo jis visada išlieka neveiksnius.

„Vienas“ reiškia Nedalumą visa ko gyvo ir turinčio aktyvios ar pasyvios būsenos būtį. Viena prasme *Oeahoo* yra Bešaknė Visa Ko Šaknis, taigi jis tapatus su Parabrahmanu; kita prasme jis yra realizuoto vienatinio Gyvenimo, amžinai egzistuojančios Vienovės, pavadinimas. „Šaknis“ reiškia, kaip jau minėta, Grynąjį Žinojimą (*sattva*)¹², amžiną (*nitya*) absoliučią Realybę arba Sat (*satya*), ar pavadintume tai Parabrahmanu, ar Mulaprakrite, jie abu vis tiek tėra tik du Vienatinio simboliai. „Šviesa“ yra tas pats Visur Esantis, Dvasinis Spindulys, kuris

¹² „Tikrasis terminas, reiškiantis „supratimą“, yra *sattva* (sanskrit.), kurį Šankara pateikia kaip „antakarana“: „aukomis ir kitomis valančiomis priemonėmis išstobulintą“. *Katha upanišadoje*, 148 psl., „*sattva*“ jis verčia „Buddhi“, įprasta šio žodžio naudojimo reikšmė – *Bhagavadgita* ir kt., versta Kašinatah Trimbak Telango; išleista M. Müllerio, 193 psl. Kad ir kokią reikšmę skirtingos mokyklos suteiktų šiam terminui, „*sattva*“ yra pavadinimas, kurį okultizmo, arjasangos mokyklos mokiniai duoda dvipradei monadai, arba Atmai-Buddhi; ir Atma-Buddhi tame plane atitinka Parabrahmaną ir Mulaprakritę aukščiausiam plane.

prasiskverbė ir apvaisino dabar Dievišką Kiaušinį, iššaukęs kosminę materiją į tolesnių jos diferenciacijų serijos pradžia. „Gumulai“ yra pirminė diferenciacija ir, matyt, sietina su ta kosmine materija, kuri manomai yra Paukščių Tako pradai ir kuri mums žinoma. Ši „materija“, pasak apreiškimų, gautų iš pirmapradžių Dhiani Budų, per visą periodinį visatos Miegą yra taip ultimatyviai išretėjusi, kad įžiūrima tik tobulo bodhisatvos akimis – sulig pirmuoju kosminio judesio prabudimu ši materija, skleidžianti spindulius ir atšaldyta, išsisklaido erdvėje; ir jeigu į ją žiūrėtume iš Žemės, tai ji atrodytų mums vien gumulai ir krekenos, kaip sutrauktas pienas. Tai ir yra būsimų pasaulių sėklos – „Žvaigždžių Medžiaga“.

III STANSAS – Tęsinys

6. GYVYBĖS ŠAKNIS BUVO KIEKVIENAME NEMIRTINGUMO¹³ OKEANO LAŠE, IR OKEANAS BUVO SPINDULINGA ŠVIESA, KURI BUVO IR UGNIS, IR ŠILUMA, IR JUDĖJIMAS. TAMSA IŠNYKO IR DAUGIAU NEBEEGZISTAVO; JI IŠNYKO SAVO ESMĖJE, UGNIES IR VANDENS, TĖVO IR MOTINOS KŪNE.

Tamosos Esmė yra Absoliuti Šviesa, todėl Tamsa labiausiai tinkamas alegorinis įvaizdis visatos būsenai Pralajos, arba absoliučios Ramybės periodo, arba Nebūties, metu, kokia ji mūsų ribotam protui atrodo. „Ugnis, Šiluma ir Judėjimas“, apie kuriuos čia kalbama, aišku, nėra fiziniam mokslui žinomi ugnis, šiluma ir judėjimas, tik šių materialių pasireiškimų – „daiktų savyje“ – abstraktūs principai, noumenai, jų esmės siela. Šie materialūs pasireiškimai, pasak šiuolaikinio mokslo prisipažinimo, neužčiuopiami laboratoriniais instrumentais ir nesuvokiami net protu, nors kažin ar protas gali išvengti išvados, kad šie daiktų substratai privalo egzistuoti. „Ugnis ir Vanduo, arba Tėvas ir Motina“ gali būti suvokti kaip dieviško Spindulio ir Chaoso reikšmės. „Chaosas“, nuo susiliejiimo su Dvasia gavęs sąmonę, švytėjo džiaugsmu,

¹³ Amrita.

ir taip buvo pagimdytas Protogonas (pirminė Šviesa), skelbia Hermio fragmentas. Damascijus vadina tai „Dis“, „Visų Daiktų Paskirstytoju“¹⁴.

Pasak rozenkreicerių, kaip šį kartą teisingai, nors ir dalinai, paaiškinta neįšventintiesiems, „Šviesa ir tamsa savo esme yra tapačios, atskiriamos jos tik žmogaus prote“; ir kaip sako Robertas Fluddas: „Tamsa įsileido Šviesą, kad taptų regima“¹⁵. Pagal Rytų okultizmą Tamsa yra vienatinė, tiesą atitinkanti tikrovė, Šviesos pagrindas ir šaknis, be kurios Šviesa niekada negalėtų pasireikšti ir netgi egzistuoti. Šviesa yra Materija, o Tamsa – grynoji Dvasia. Tamsa, jos tikraja metafizine prasme, yra subjektyvi ir absoliuti Šviesa; o pastaroji, su visu savo regimu spindulingumu bei švytėjimu, tėra šešėlių sankaupa, nes ji niekada negali būti amžina ir yra tik paprasčiausia iliuzija, arba maja.

Net painioje ir mokslą piktinančioje *Pradžios knygoje*¹⁶, Šviesa sukurta iš tamsos – ir „Tamsa buvo ant Bedugnės Atvaizdo“, o *ne atvirkščiai*. „Jame buvo gyvybė, ir ta gyvybė buvo žmonių šviesa“¹⁷.“ Ateis diena, kai žmonių akys atsimerks ir jie geriau negu dabar suvoks *Jono Evangelijos* žodžius, skelbiančius: „Šviesa spindi tamsoje, ir tamsa jos neužgožė.“ Tada jie pamatys, kad žodis „Tamsa“ negali būti taikomas žmogaus dvasiniam regėjimui – o iš tiesų Tamsai, Absolutui, kuris nežino (negali įsivaizduoti) neamžinos Šviesos, nors ji ir transcendentali žmogaus akiai. „*Demon est Deus inversus*“, bažnyčia šiandien Šėtoną vadina „Tamsa“, nors *Biblijoje* ir *Jobo Knygoje* jis pavadintas „Dievo Sūnumi“, ryškia ankstyvo ryto žvaigžde, Liuciferiu. Egzistuoja ištisa dogmatinio meno filosofija aiškinanti priežastis, kodėl pirmasis arkangelas, gimęs iš Chaoso bedugnės, buvo pavadintas *Lux* (*Liuciferiu*), švytinčiu „Ryto Sūnumi“, arba manvantaros Aušra. Kadangi jis hierarchijoje stovi aukščiau ir yra vyresnis už Jėhovą, bažnyčia jį pavertė Liuciferiu, arba Šėtonu, ir paaukojo Naujajai Dogmai.

¹⁴ Cory`s *Ancient Fragments*, 314 psl.

¹⁵ Apie Rozenkrančą.

¹⁶ 1. 2.

¹⁷ *Jono Evangelija*, 1.4.

III STANSAS – Tęsinys

7. IŠVYSK, O LANU¹⁸, TŪ DVIEJŲ SPINDULINGĄJĮ KŪDIKĮ, NEPRILYGSTAMĄ, TVISKANČIĄ DIDYBĘ – ŠVIESOS ERDVĘ, TAMSOS ERDVĖS SŪNŲ, IŠKYLANTĮ IŠ DIDŽIŲJŲ TAMSIŲJŲ VANDENŲ GELMIŲ. TAI OEAOHOO JAUNESNYSIS¹⁹ (a). JIS ŠVYTI KAIP SAULĖ, JIS LIEPSNOJA, DIEVIŠKAS IŠMINTIES DRAKONAS; EKA²⁰ (VIENAS) YRA ČATUR (KETURI), IR ČATUR IMA SAU TRI (TRIS), IR SAJUNGA PAGIMDO SAPTA (SEPTYNIS), JAME SEPTYNI, KURIE TAMPA TRIDAŠA²¹, AIBĖS IR DAUGYBĖS (b).

IŠVYSK JĮ, PRADENGIANTĮ APDANGALĄ IR IŠVYNIOJANTĮ JĮ IŠ RYTŲ Į VAKARUS. JIS SLEPIA AUKŠTYBES IR PALIEKA APAČIAS, APREIKŠTAS KAIP DIDŽIOJI ILIUZIJA. JIS NUMATO VIETAS TVISKANTIEMS²² IR PAVERČIA AUKŠTYBES²³ BEKRAŠTĖS UGNIES JŪRA (c), O VIENATINĮ APREIŠKIMĄ²⁴ – DIDŽIAISIAIS VANDENIMIS.

a) „Šviesos Erdvė, Tamsos Erdvės Sūnus“ prilygsta Spinduliui, įspindusiam nuo paties pirmojo Naujos Aušros virptelėjimo į didžiąsias kosmines gelmes, iš kurių jis vėl išnirs diferencijuotas kaip „Oeaohoo Jaunesnysis“ (Nauja Gyvybė), kad iki Gyvybės Ciklo pabaigos būtų visa ko Embrionu. Jis yra „Bekūnis Žmogus, turintis savyje Dievišką Mintį“, Šviesos ir Gyvybės pradžios davėjas, kaip sakė Filonas Judėjas. Jis pavadintas „Liepsnojančiu Išminties Drakonu“ kadangi, pirma, jis yra tai, ką graikų filosofai vadino Logu, Dieviškos Minties Žodžiu; ir antra, ezoterinėje filosofijoje šis pirminis apreiškimas, būdamas visuotinės Išminties sinteze arba visuma, Oeaohoo, „Saulės Sūnumi“, turi savyje Septynias Kūrybines Kariaunas (Sefiras) ir yra apreiškta Išminties būtybė. „*To, kuris maudosi Oeaohoo Šviesoje, niekada nesugundys Majos Skraistė*“.

¹⁸ Lanu – mokinys, Čela (sanskrit.), studijuojantis praktinį ezoterizmą.

¹⁹ „Kurį tu dabar pažįsti kaip Guan Ši In“ – *Koment.*

²⁰ Eka – Vienas; Čatur – Keturi; Tri – Trys; Sapta – Septyni.

²¹ Tridaša – Trisdešimt; trys padauginti iš dešimt yra užuomina į vedų Dievų skaičių, jeigu apvalintume, o tiksliai jų yra 33 – šventas skaičius. Jie yra Dvylika Aditi, aštuoni Vasu, Vienuolika Rudrų ir Du Ašvinai – Saulės ir Dangaus sūnūs dvyniai. Tai pagrindinis skaičius indų panteone, kuriame priskaičiuojama 33 *crores*, arba trys šimtai trisdešimt milijonų, dievų ir deivių.

²² Žvaigždės.

²³ Viršutinė Erdvė.

²⁴ Elementas.

Guan Ši In atitinka ir yra ekvivalentiškas sanskrito Avalokitešvarai, todėl jis yra dvilytė Dievybė, kaip Tetragramatonas ir visi senovės Logai. Tik kai kurios sektos Kinijoje jį sužmogina ir vaizduoja su moteriškais atributais, tada savo moterišku aspektu jis tampa Guan In, Gailestingumo Deive, vadinama „Dievišku Balsu“²⁵. Pastaroji yra Tibeto bei Puto salos Kinijoje Deivė Globėja. Ten abi Dievybės turi daug vienuolynų²⁶.

Visi aukščiausieji Dievai senovėje buvo „Motinos Sūnūs“, kol tapo „Tėvo Sūnumis“. Logai, tokie kaip Jupiteris, arba Dzeusas, Chrono-Saturno, „Begalinio Laiko“ (Kala), sūnus, iš pradžių buvo vaizduojami dvilyčiai. Apie Dzeusą buvo kalbama kaip apie „Žaviąją Mergelę“, o Venera buvo vaizduojama su barzda. Iš pradžių ir Apolonas buvo dvilytis, lygiai taip pat kaip Brahma-Vač puranose ir Manus. Ozyrį pakeitė Izidė, ir Horas buvo dvilytis. Pagaliau ir *Apokalipsėje*, Šv. Jono regėjime, Logas, dabar susietas su Jėzumi, yra hermafroditas, nes jis aprašomas kaip turintis moters krūtis, lygiai taip pat kaip Tetragramatonas ar Jehova. Bet ezoterizme yra du Avalokitešvaros: Pirmasis ir Antrasis Logai.

Nė vienas religinis simbolis negali išvengti profanacijos ir netgi pajuokos nūdienos politikos bei mokslo laikais. Autorė Pietų Indijoje matė atsivertusį vietinį gyventoją, atliekantį pudžą priešais Jėzaus statulą, aprengtą moteriškais rūbais ir žiedu nosyje. Į klausimą apie tokio maskarado reikšmę mums buvo atsakyta, kad tai Jėzus-Marija, sulieti į vieną, ir kad tai buvo atlikta su padrės leidimu, nes uolus atsivertėlis neturėjo pinigų dviem statuloms, arba „Stabams“, kaip jas labai taikliai pavadino kitas liudininkas, neatsivertęs indas. Krikščioniui dogmatikui tai atrodys šventvagystė, bet teosofas ir okultistas pripažins atsivertusio indo logiką. Pažinimo prasme ezoterinis Kristus, be abejo, neturi lyties, bet ezoterinėje teologijoje jis dvilytis.

²⁵ Sofija – gnostikų Išmintis, Ogdoad`o Motiną (tam tikra prasme Aditė su savo aštuoniais sūnumis) senosiose sistemose yra Šventoji Dvasia ir visa ko Kūrėjas. Terminas „Tėvas“ yra daug vėlesnis išmąstymas. Anksčiausiai apreikštas Logas visur buvo Moteriško Prado – septynių planetinių jėgų Motina.

²⁶ Žr. J. C. Edkinso *Chinese Buddhism*. Šis autorius visuomet pateikia tikslus faktus, nors jo išvados dažnai klaidingos.

b) „Išminties Drakonas“ yra Vienatinis, „Eka“, arba Saka. Įdomu, kad Jehovos vardas žydų kalba taip pat Vienatinis, Ahadas. „Jo vardas Ahadas“, sako rabinai. Filologai turėtų nuspręsti, kuris iš šių dviejų iš kurio kilęs lingvistiškai bei simbolistiškai; aišku tik tiek, kad jis kilęs ne iš sanskrito. „Vienatinis“ ir „Drakonas“ – terminai, kuriuos senovėje naudojo nusakyti juos atitinkančius Logus. Jehova – ezoteriškai Elohimas – yra taip pat Gyvatė, arba Drakonas, Slibinas (mitologijoje – sparnuota pabaisa su gyvatės liemeniu), Žaltys, sugundęs Ievą. Drakonas taip yra ir senovinis Astralinės Šviesos (Pirminio Prado), „kuris yra Chaoso Išmintis“, ženklas. Archainė filosofija, nepripažįsta nei Gėrio, nei Blogio kaip pagrindinės arba nepriklausomos galios, bet remdamasi absoliučiu Viskuo (amžinu visuotiniu Tobulumu) kildina juos iš grynosios Šviesos, iš kurios natūraliai susikondensavo į formą, vadinasi, tapo Materija, arba Blogiu. Ankstyvieji tamsuoliški krikščionybės Tėvai pažemino filosofinę ir tikrai mokslinę šios emblemos idėją ir pavertė ją nevykusi prietaru, vadinamu „Šėtonu“. Jie pasiskolino tai iš vėlyvųjų Zoroastro pasekėjų, nusižiūrėjusių šėtonus, arba Blogį, nuo indų Devų; ir žodis „blogis“ (angl. evil) skirtingai suskambo kalbų įvairovėje dėl savo dvejetainės transformacijos *D'Evil (Diabolos, Diable, Diavolo, Teufel)*. Bet pagonyms savo simboliuose visada laikydavosi filosofinio požiūrio. Pirmykštė Gyvatė simbolizavo dievišką Išmintį bei Tobulumą ir visada reiškė psichinį Atgimimą ir Nemirtingumą. Todėl Hermis Gyvatę pavadino pačia dvasingiausia iš visų būtybių. Ir Mozė, įšventintas į Hermio Išmintį, tą patį sakė *Pradžios Knygoje*: gnostikų Gyvatė su septyniomis balsėmis virš galvos buvo Septynių Hierarchijų, Septyneriopų, arba Planetinių Kūrėjų emblema. Iš to paties kilusi ir indų Gyvatė – Šeša, arba Ananta, Begalinė (Erdvė), vienas iš Višnaus vardų ir jo pirmasis Nešiotojas (sansk. *Vahana*) virš Amžinų Vandenių. Panašiai kaip Logai ir Hierarchijos Jėgos šios gyvatės vis tik turi skirtis viena nuo kitos. Šeša, arba Ananta, „Višnaus Guolis“, yra alegorinė abstrakcija, simbolizuojanti begalinį Laiką bei Erdvę, kurioje yra Embrionas ir kuri periodiškai atsikrato šio Embriono žiedu, aktyvia aisata; o gnostikų

Ophis išlaiko tą patį trejopą simbolizmą savo septyniose balsėse kaip archainės doktrinos vienbalsis, tribalsis ir septynbalsis *Oeahoo*, t. y. Pirmasis Neapreikštas Logas, Antrasis Aktyvus Logas, Trikampis, sutankėjantis į Keturkampį, arba Tetragramatonas, ir jo Spinduliai materialiam plane.

Tačiau visi jie akcentavo skirtumą tarp geros ir blogos Gyvatės (kabalistų Astralinės Šviesos) – tarp pirmosios, t. y. Dieviškos Išminties įsikūnijimo Dvasinėje srityje, ir antrosios – Blogio Materijos plane. Nes Astralinė Šviesa, arba senovės pagonių Eteris, (Astralinės Šviesos pavadinimas yra visiškai šiuolaikinis) yra Dvasia-Materija. Išėjusi iš grynai dvasinio plano, ji tirštėja žemėdama, kol tampa maja, Žalčiu gundytoju mūsų plane.

Jėzus laikė gyvatę Išminties sinonimu, ir tai įėjo į Jo Mokymą: „Būkite išmintingi kaip gyvatės“, sakė jis. „*Pačioje pradžioje, anksčiau nei Motina tapo Tėvu-Motina, Ugninis Drakonas lakiojo vienišas Beribėje Erdvėje*²⁷.“ Brahmanų traktate *Aitarėja* Žemę vadina Sarparadžni, „Gyvačių Karaliene“ ir „Motina visko, kas juda“. Dar prieš mūsų rutuliui tampant kiaušinio formos (kaip ir visata), „ilga kosminių dulkių (ugninio rūko) uodega judėjo ir rangėsi kaip Gyvatė Erdvėje“. „Dievo Dvasią, lakiojančią virš Chaoso“ kiekviena tauta vaizdavo kaip Ugninę Gyvatę, iškvepiančią ugnį ir šviesą virš amžinų Vandenių iki to laiko, kol ji atves kosminę materiją į inkubacijos būseną ir suteiks jai gyvatės, apžiojusios savo uodegą, žiedinę formą – o tai simbolizuoja ne tik amžinybę ir begalybę, bet ir iš šio ugninio rūko visatos ribose sukurtų visų kūnų rutulinę formą. Visata, o taip pat ir Žemė bei žmogus periodiškai kaip gyvatė atsikrato senos odos, kad po tam tikro poilsio užsiaugintų naują. Be abejo, gyvatė nėra kiek ne bjauresnis ar antipoetiškesnis įvaizdis už vikšro ar lėliukės, iš kurios išskrenda drugelis, graikų *Psychés*, žmogaus sielos, emblema! Egiptiečiai drakoną taip pat laikė Logo simboliu kaip ir gnostikai. Hermio knygoje *Pymanderis* seniausias ir labiausiai dvasinis iš Vakarų kontinento Logų Hermiui pasirodo Ugninio Drakono iš „Šviesos,

²⁷ *Sarparadžni knyga.*

Ugnies ir Liepsnos“ pavidalu. Šis „dieviškos Minties“ įsikūnijimas – Pymanderis – sako:

„Šviesa – tai Aš; Aš esu *Nous* (Protas, arba Manus); Aš tavo Dievas, Aš daug senesnis už žmogišką pradą, kilusį iš šešėlio (Tamsos, arba uždengtos Dievybės); Aš esu minties embrionas, spinduliuojantis Žodis, Dievo Sūnus. Visa tai, kas taip mato ir girdi tavyje, yra Mokytojo Žodis. Tai – Mintis (sansk. *mahat*), kuri yra Dievas Tėvas.²⁸ Dangaus Okeanas, Eteris... yra Tėvo Kvėpavimas – gyvybinis kuriantis Pradas, Motina – Šventoji Dvasia... nes jie neatskiriami ir jų susiliejimas yra Gyvybė.“

Čia mes randame neabejotiną dabar dėstomos archainės *Slaptosios Doktrinos* atgarsį. Tik Slaptasis Mokymas Gyvybės Evoliucijos priešakyje mato ne „Tėvą“, kuris stovi trečias ir yra „Motinos Sūnus“, bet „Amžiną ir Nenutrūkstantį Visa Ko Kvėpavimą“. Mahatas (Pažinimas, visuotinis Protas, Mintis ir t. t.) prieš tapdamas aktyvus, kaip Brahma arba Šiva, pasireiškia kaip Višnus, teigia *Sankhja Sara*²⁹. Todėl jis kaip ir Logas turi keletą aspektų. Mahatas vadinamas Pirminio Kūrimo Valdovu ir šia prasme jis yra visuotinis Pažinimas, arba dieviška Mintis; bet „tas Mahatas, kuris pagimdytas pirmas, vadinamas (ilgainiui) ego-izmu, kai jis gimsta kaip (pats jausmas) „Aš“, kuris yra, kaip pasakyta, Antrinis Kūrimas³⁰. Ir vertėjas (talentingas bei išsilavinęs braminas, o ne europietis orientalistas) aiškina pastabose: „t. y., kai Mahatas išsiugdo Savęs Suvokimo pojūtį – Aš –, tada jis įgauna pavadinimą „egoizmas“. Mūsų ezoterine kalba tai reiškia: kai Mahatas virsta žmogaus Manu (arba netgi baigtinių dievų Manu) ir tampa egocentriku. Kodėl tai vadinama Antrinio Kūrimo Mahatu (arba *Devintu*; *Kumara Višnaus puranoje*), bus paaiškinta vėliau.

²⁸ Terminas „Dievas Tėvas“ čia suprantamas kaip septintas principas žmoguje ir kosmose. Šis principas savo esme ir prigimtimi neatskiriamas nuo kosminio principo. Viena prasme jis graikų Logas ir ezotorinių budistų Avalokitešvara.

²⁹ F. Hallo veikalas *Bibliotheca Indica* rink., 16 psl.

³⁰ *Anugita*, XXVI sk., Kashinatho Trimbako Telango vert., 333 psl.

c) Taigi „Ugnies Jūra“ yra aukščiausia Astralinė Šviesa (t. y. noumenali), pirminis nediferencijuotos kosminės Substancijos, kuri tampa Astraline Materija, išspinduliavimas iš Mulaprakritės Šaknies. Ji taip pat dar vadinama „Ugnine Gyvate“, kaip tai buvo aprašyta prieš tai. Jeigu studijuojantysis įsidėmės, kad egzistuoja tik Vienatinis Visuotinis Elementas, begalinis, negimdytas ir nemarus, ir kad visa kita – reiškinių pasaulyje – yra tik nesuskaičiuojami ir įvairių įvairiausi, diferencijuoti šio Vienatinio aspektai bei kitimai (dabar tai vadina koreliacijomis), nuo makrokosminių iki mikrokosminių objektų žemėjančioje skalėje, nuo antžmogiškų iki pačių žmogiškiausių ir subžmogiškų būtybių, kitaip sakant, objektyvaus egzistavimo visumos, tai pagrindinis bei svarbiausias sunkumas dings ir okultinė kosmologija galės būti suvokta. Taip egiptiečių ir indų teogonijoje egzistavo *Slapta Dievybė*, VIENATINIS, ir kuriantis androgininis dievas; Šu, kuriantis dievas, ir Ozyris, savo tikraja ir pirmine forma, dievas, „kurio vardas Nežinotinas“³¹.

Visi kabalistai ir okultistai, Rytų ir Vakarų, pripažįsta: a) „Tėvo-Motinos“ tapatumą su Pirminiu Eteriu, arba Akaša (Astraline Šviesa); ir b) jo vienesybines (homogenines) prigimtis iki „Sūnaus“, kosminio Foksato, kosminės elektros, evoliucijos. „*Foksatas sukietina ir išbarsto Septynis Brolius*“³²; tai reiškia, kad pirminė Elektros Esysbė – mat Rytų okultistai tvirtina, kad Elektra yra Esysbė – elektrizuoja gyvybei ir suskaido pirminę medžiagą, arba pirminės genetikos materiją, į atomus, kurie patys yra visos gyvybės ir sąmonės šaltinis. Egzistuoja visuotinis *agent unique* (vienintelis tarpininkas) visoms formoms ir gyvybei, vadinamas *Od, Ob* ir *Aur*³³, aktyvus ir pasyvus, teigiamas ir neigiamas, kaip diena ir naktis; tai yra pirminė Kūrimo šviesa (Eliphasas Levis) – „Pirminė

³¹ Žr. Mariete`s *Abydos* – II – 63 ir III – 413 – 414. Nr. 1, 122.

³² Džian Knyga, III.

³³ *Od* yra grynoji Šviesa, teikianti gyvybę arba magnetinis fluidas. *Ob*, mirties pasiuntinys, kuriuo naudojasi raganiai, yra pražūtingas, kenksmingas fluidas. *Aur* – abiejų sintezė – Astralinė Šviesa. Ar gali filologai paaiškinti, kodėl *Od*, terminas, Hanso Reichenbacho naudotas nusakyti gyvybinį fluidą, yra ir tibetietiškas žodis, reiškiantis šviesą, aiškumą, spindulingumą? Taip pat jis reiškia dangų okultine prasme. Iš kur kilusi šio žodžio šaknis? Bet akaša, tiksliau sakant, nėra eteris, tai kur kas aukščiau už jį, kaip vėliau bus paaiškinta.

Šviesa“ pirmojo Elohim, Adomo, „vyro-moters“ arba (moksliškais terminais) Elektra ir Gyvybė.

Senovėje jį vaizduodavo kaip gyvatę, nes „*Foksatas šnypščia, kai zigzagais šliaužia visomis kryptimis*“. *Kabala* vaizduoja jį žydų abėcėlės raide *Teth* ו, kuri yra gyvatės, vaidinusios tokį svarbų vaidmenį misterijose, simbolis. Jos visuotinė reikšmė prilygsta skaičiui 9, nes *Teth* yra devinta žydų abėcėlės raidė ir devintos durys iš penkiasdešimties vartų, arba kelių, vedančių į slapčiausias Būties paslaptis. Tai yra magijos tarpininkas *par excellence*, ir hermetistų filosofijoje reiškia „Gyvybę, įlietą į Pradinę Materiją“, esybę, sudarančią visus daiktus, ir jų dvasią, apsprendžiančią jų formas. Bet egzistuoja du slapti hermetistų išpažįstami procesai, vienas dvasinis, kitas fizinis, susiję ir visada apjungti. Kaip sakė Hermis:

„Tu atskiri žemę nuo ugnies, subtiliausią nuo kieto... tai, kas kyla nuo žemės į dangų ir vėl iš dangaus leidžiasi į žemę. Ji (subtiliausia Šviesa) yra didi kiekvienos jėgos jėga, nes ji nugali kiekvieną subtiliausią dalyką ir prasiskverbia į kiekvieną kietą kūną. Taip buvo sukurtas pasaulis.“

Zenonas, stoikų pradininkas, nebuvo vienintelis, kuris mokė, kad visata evoliucionuoja ir kad jos pirminė substancija kinta iš ugnies būvio į oro, po to į vandens būvį ir t. t. Heraklitas iš Efeso teigė, kad vienatinė pradžia, slypinti už visų Gamtos reiškinių, yra ugnis. Protas, judinantis visatą, yra ugnis ir ugnis yra protas. Ir nors Anaksimenas tą patį kalbėjo apie orą, o Falesas iš Mileto (600 m. pr. Kr.) apie vandenį, ezoterinė doktrina sutaiko visus šiuos filosofus įrodydama, kad nors kiekvienas buvo teisus, bet nė viena iš jų sistemų nebuvo išsami.

III STANSAS – Tęsinys

8. KUR BUVO EMBRIONAS? IR KUR DABAR BUVO TAMSA? KUR LIEPSNOS, DEGANČIOS TAVO ŠVIESTUVE, DVASIA, O LANU? EMBRIONAS YRA TAI, IR TAI YRA ŠVIESA, BALTAS, TVISKANTIS, TAMSOJE SLYPINČIO TĖVO SŪNUS.

Atsakymą į pirmą klausimą duoda antras, kuris yra Mokytojo atsakymas mokiniui ir į vieną frazę sutalpina vieną iš pačių esmingiausių okultinės filosofijos tiesų. Jis nurodo egzistavimą daiktų, kurių mes nesuvokiame savo fiziniiais jutimais, bet kurie yra kur kas reikšmingesni ir yra nepalyginamai realesni bei pastovesni už tuos, kuriuos suvokiame tais pačiais jutimais. Dar prieš mokiniui pradėdant tikėtis suvokti transcendentinę metafizinę problemą, slypinčią pirmajame klausime, jis turi pajėgti atsakyti į antrą klausimą; nes būtent atsakymas į antrą klausimą padės suprasti ir pirmąjį.

Sanskrito komentaruose šiam Stansui gausu terminų, naudojamų paslaptinam ir neišreikštam principui apibūdinti. Pačiuose anksčiausiuose indų literatūros manuskriptuose, ši Neišreikšta, Abstrakti Dievybė neturi vardo. Paprastai ji vadinama „Tai“ (sansk. *Tat*), ir šis pavadinimas reiškia viską, kas yra, buvo ir bus, arba tai, kas gali būti žmogaus protu pasiekta.

Tarp tokių pavadinimų – aišku, tik ezoterinėje filosofijoje – kaip „Nepažini Tamsa“, „Sūkurys“, ir t. t., jis taip pat vadinamas „Tas nuo Kalahansos“, „Kalaham-sa“ ir netgi „Kali Hamsa“ (juoda gulbė). Čia raidės *m* ir *n* pereina viena į kitą ir abi skamba kaip prancūzų per nosį tariami dvigarsiai *am* ar *an*. Kaip žydų kalboje, taip ir sanskrito, daugelis slaptų, šventų vardų profano klausai skamba kaip pats paprasčiausias ir dažnai liaudiškas žodis, nes jis užslaptintas anagramiškai ir kitais būdais. Kaip tik šis Hansa, arba Hamsa, ir iliustruoja tokį atvejį. Hansa yra ekvivalentiškas „A-ham-sa“ – trys žodžiai, reiškiantys – „Aš esu Jis“; išskaidytas kitu būdu, jis bus skaitomas „So-ham“ – „Jis (yra) Aš“. Šiame viename žodyje tam, kuris supranta išminties kalbą, užslaptinta visuotinė Paslaptis, žmogaus prigimties tapatumo su dieviška prigimtimi doktrina. Iš čia kilęs glifas ir alegorija apie Kala Hansą (arba Hamsą) ir pavadinimas, duotas Brahmanui (pasyviam), o vėliau vyriškojo prado Brahmai, „Hamsa-vahana“, tas, kuris naudojasi Hamsa kaip savo nešiotuju (vežimu)“. Tas pats žodis gali būti skaitomas kaip „Kalaham-sa“ arba „Aš esu Aš laiko amžinybėje“, atitikdamas Biblijos išsireiškimą, arba, tiksliau, Zoroastro

– „Aš esu tai, kas Aš esu“. Ta pati Doktrina sutinkama ir kabaloje, kaip matyti iš žemiau pateikiamos citatos iš S. Liddell McGregoro Matherso, apsišvietusio kabalisto, nepublikuoto manuskripto:

„Žydų kabaloje trys įvardžiai א ה ו (hu, ata, ani – jis, tu, aš) naudojami simbolizuoti Makroprozopo ir Mikriprozopo idėjas. „Hu“ – „Jis“ naudojama slaptam ir paslaptinam Makroprozopui; „Ata“ – „Tu“ Mikroprozopui; ir „Ani“ – „Aš“ Mikroprozopui, kai jis vaizduojamas kalbantis. (Žr. *Lesser Holy Assembly 204 et seq.*) Reikia pabrėžti, kad kiekvienas šis vardas susideda iš trijų raidžių, iš kurių raidė Alef, א, A, yra pirmojo žodžio „hu“ pabaiga ir žodžių „ata“ bei „ani“ pradžia, tuo tarsi tapdama jas jungiančia grandimi. א yra Vienovės simbolis, vadinasi, ir nekintanti dieviškumo Idėja, veikianti per visus juos. Bet po א žodyje „hu“ seka raidės ה ir ו, skaičių Šeši ir Penki, Vyriško Prado ir Moteriško Prado, Šešiakampio ir Pentagramos, simboliai. O šių trijų žodžių „hu“, „ata“ ir „ani“ skaičiai yra 12, 406 ir 61, kurie vėlgi pasireiškia pagrindiniuose skaičiuose 3, 10 ir 7 Devynių Menių kabaloje, ir tai yra Temuro aiškinančios taisyklės forma.“

Beprasmiška bandyti išsamiai paaiškinti paslaptį. Materialistai ir nūdienos mokslininkai niekada to nesupras, nes tam, kad galėtų tai aiškiai įsivaizduoti, pirma, reikia priimti visur prasiskverbiančio, visur esančio, amžino Dievo Gamtoje prielaidą, antra, prasiskverbti į elektros paslaptį, į jos tikrąją esmę; ir, trečia, priimti dar vieną prielaidą, kad žmogus yra septyntainis simbolis Žemės plane, Didžiojo Vieneto, Logo, kuris Pats yra septynbalsis ženklas, Kvėpavimas, susikristalizavęs į Žodį³⁴. Tas, kuris visu tuo tiki, turi patikėti ir daugybe septynių okultizmo ir kabalos planetų su dvylika Zodiako ženklų kombinacijų; ir priskirti, kaip tai darome mes, kiekvienai planetai bei kiekvienam žvaigždynui įtaką, kuri, prancūzų astronomo Ely Staro žodžiais,

³⁴ Tai vėlgi atitinka J. G. Fichtės doktriną ir vokiečių panteistus. Pirmasis pripažįsta Jėzų kaip didį Mokytoją, skelbusį žmogaus dvasios vienovę su Dievu-Dvasia arba visuotiniu Principu (advaitos doktrina). Vakarų metafizikoje sunku rasti bent kokį įvaizdį, kuris nebūtų anksčiau naudotas Rytų filosofijoje. Nuo I. Kanto iki H. Spencerio viskas tėra tik daugiau ar mažiau iškraipytas dvaitos, advaitos ir vedos mokymų atgarsis.

„būdinga jiems, ir yra arba palanki, arba pražūtinga, priklausomai nuo juos valdančios planetinės dvasios, kuri savo ruožtu sugeba daryti įtaką jai harmoningiems ir su ja giminingiems žmonėms bei daiktams“. Dėl šių priežasčių, o taip pat dėl mažo visu tuo tikinčiųjų skaičiaus, viskas, ką dabar galima pasakyti, – abiem atvejais simbolis Hamsa (ar tai būtų Aš, Jis, Žąsis, o gal Gulbė) – svarbus simbolis, greta kitų reikšmių vaizduojantis dievišką Išmintį, Išmintį Tamsoje, už žmogaus pasiekimo ribų. Ezoteriškai, kaip tai žino kiekvienas indas, Hamsa yra legendinis paukštis, kuris, kai jį maitino (alegoriškai) pienu, sumaišytu su vandeniu, atskyrė juos, išgerdamas pieną ir palikdamas vandenį, tuo parodydamas jam būdingą išmintį, nes pienas yra dvasios simbolis, o vanduo – materijos.

Kad ši alegorija yra labai senų laikų ir nukelia į ankstyvąjį archainį periodą, įrodo Bhavata puranoje esančios užuominos apie vieną kasta, kuri vadinosi Hamsa, arba Hansa, ir kuri buvo „vienatinė kasta“, *par excellence*, kai ankstyvaisiais laikais, užmirštos praeities rūke, indai turėjo tik „vieną vedą, vieną Dievybę, vieną kasta“. Himalajuose taip pat yra ir kalnagūbrių ruožas, aprašytas senovinėse knygose, kaip esantis į šiaurę nuo Meru viršukalnės, vadinamas Hamsa ir susijęs su epizodais, priskiriamais religinių misterijų ir iššventinimų istorijai. Teiginys, esantis ezoteriniuose tekstuose ir orientalistų vertimuose, kad vardas „Kalahamsa“ reiškia Brahmos-Pradžapačio Nešiotoją (Vežimą), yra klaida. Pasyvųjį Brahmaną jie įvardina kaip Kala-Hamsą, o Vyriško Prado Brahmaną – Hamsa-Vahana, nes iš tiesų „Jo Nešiotojas yra Gulbė arba Žąsis“³⁵. Tai grynai ezoterinis aiškinimas. Jeigu ezoteriškai ir logiškai begalinis Brahmanas yra visa tai, ką aprašo orientalistai, konkrečiai vedantistai, tai jis yra abstrakti Dievybė be jam priskiriamų bet kokių žmogiškų savybių, ir jeigu teigiama, kad Jis, arba Tai, yra Kalahamsa, – tai kaip jis gali tapti Brahma-Vahanu, aktyviu ir baigtiniu Dievu? Kaip tik priešingai. „Gulbė arba Žąsis“ (Hamsa) simbolizuoja vyrišką, laikiną Dievybę, nes jis, pirminio Spindulio emanacija, tarnauja

³⁵ Palygink su Dowson`'s *Dictionary of Hindu Mythology*.

nešiotuju (vežimu), arba Vahanu, šiam dieviškam Spinduliui, kuris kitaip negalėtų pasireikšti visatoje, pats alegoriškai būdamas Tamsos emanacija, bent jau mūsų žmogišku supratimu. Vadinasi, būtent Brahma yra Kalahamsa, o Spindulys – Hamsa-Vahana.

Jei kalbėsime apie tokio keisto simbolio pasirinkimą, tai jis yra labai išraiškingas; jo tikroji mistinė reikšmė yra visuotinės Įščios, vaizduojamos Amžiniais Bedugnės Vandenis, arba atsiskleidimas priimti ir po to iš lėto paskleisti Vienatinį Spindulį (Logą), sudarytą iš septynių kitų Spindulių arba kuriančių Jėgų (Logų, arba Statytojų).

Todėl rozenkreiceriai savo simboliu pasirinko vandens paukštį – gulbę arba pelikaną³⁶ – su septyniais paukščiukais; vienaip ar kitaip pakeistą šį simbolį priėmė kiekvienos šalies religija. *Skaičių Knygoje*³⁷ Ain Sof vadinamas „Pelikano Ugnine Siela“. Kiekvienoje manvantaroje pasireikšdamas kaip Narajana arba Svajambhuva, Savaime Egzistuojantis, jis prasiskverbia į visuotinį Kiaušinį ir po dieviško inkubacinio periodo pabaigos išsėina iš jo kaip Brahma, arba Pradžapatis, pradėti būsimą visatą, į kurią jis išsiskleidžia. Jis yra Puruša (Dvasia), bet jis taip pat ir Prakritė (Materija). Todėl tik po jo skilimo į dvi puses – į Brahmą-Vaką (Moterišką pradą) ir Brahmą-Viradžą (Vyrišką pradą) – Pradžapatis tampa vyriškos lyties Brahma.

³⁶ Svarbu ne tai, kokia bus paukščio rūšis – gulbė, žąsis ar pelikanas, nes šis vandens paukštis kaip Dvasia skrendantis virš vandens ar plaukiojantis vandenyse, o po to išnyrantis iš tų vandenų, kad suteiktų gimimą kitoms būtybėms. Tikroji aštuoniolikto laipsnio rozenkreicerių simbolio reikšmė nusako būtent tai, nors vėliau ji buvo supoetinta iki motiniškų pelikano jausmų (pelikanas persiplėšia krūtinę, kad savo krauju pamaitintų septynis savo paukščiukus).

³⁷ Priežastis, kodėl Mozė uždraudžia vartoti maistui pelikaną ir gulbę (*Pakartoto įstatymo knyga* XIV, 16, 17.), vardydamas juos tarp nešvarių paukščių, ir leidžia valgyti „įvairių rūšių rijūnus skėrius, įvairių rūšių svirplius ir įvairių rūšių žiogus“ (*Kunigų knyga* XI, 22.), yra grynai fiziologinė ir mistinei simbolikai priskirtinas tik žodis „nešvarūs“, kurio vėl gi nereikia suprasti tiesiogine prasme, nes jis yra ezoterinis kaip ir visi kiti, ir gali reikšti „šventas“ lygiai taip pat kaip ir atvirščiai. Tai labai tipiškas užmaskavimas, slypintis už kai kurių prietarų – taip, pavyzdžiui, rusų liaudies prietaras nevalgyti balandžių – ne todėl, kad jie nešvarūs, bet todėl, kad pagal Šventąjį Raštą Šventoji Dvasia pasirodė balandžio pavidalu.

III STANSAS – Tęsinys

9. ŠVIESA – ŠALTA LIEPSNA, IR LIEPSNA – UGNIS, IR UGNIS GIMDO ŠILUMĄ, DUODANČIĄ VANDENĮ, – GYVYBĖS VANDENĮ DIDŽIOJOJE MOTINOJE³⁸.

Reikia atminti, kad žodžius „Šviesa“, „Liepsna“ ir „Ugnis“ vertėjai ėmė iš senųjų „Ugnies Filosofų“³⁹ žodyno tam, kad perduotų originale panaudotų archainių terminų aiškesnę reikšmę. Kitaip jų būtų visiškai nesupratę europiečiai skaitytojai. Bet studijuojančiam okultizmą minėti terminai bus pakankamai aiškūs.

Visi šie terminai – „Šviesa“, „Liepsna“, „Šaltis“, „Ugnis“, „Šiluma“, „Vanduo“ ir „Gyvybės Vanduo“ – mūsų plane yra elektros palikuonys, arba, kaip sakytų šiuolaikinis fizikas, elektros koreliatai. Galingas žodis ir dar galingesnis simbolis! Paslaptingas pradėjėjas ne mažiau paslaptingų palikuonių: Ugnies – kūrėjos, saugotojos ir griovėjos; Šviesos – mūsų dieviškų protėvių esybės; Liepsnos – daiktų Sielos. Elektra – vienatinė Gyvybė viršutinėse skalės padalose ir alchemikų astralinis fluidas, atanoras apatinėse padalose; Dievas ir Šėtonas, Gėris ir Blogis.

Dabar pažvelkime, kodėl Šviesa pavadinta „Šalta Liepsna“? Kosminės evoliucijos eigoje (kaip tvirtina okultistai), energija, pažadinanti judėjimui materiją po jos pirminio atomų atsiradimo, gimsta mūsų plane dėl kosminės šilumos; iki šio periodo kosmosas kaip suskaidyta materija neegzistavo. Tebuvo pirminė, pradinė Materija, amžina ir koegzistuojanti su Erdve, „*kuri neturi nei pradžios, nei pabaigos, nei šilumos, nei šalčio, bet turi ypatingą, jai charakteringą, prigimtį*“, kaip sako komentarai. Šiluma ir šaltis santykinės savybės ir priklauso apreikštų pasaulių sričiai, kur visi jie kilę iš apreikštojo *Hyle*, vadinamo „Šalta Mergele“ jo absoliučiai latentiniu aspektu, ir „Motina“, kai jis pažadintas gyventi.

³⁸ Chaosas.

³⁹ Ne viduramžių alchemikai, bet magai ir ugnies garbintojai, iš kurių rozenkreiceriai arba filosofai *per ignem*, teurgų paveldėtojai, perėmė visas savo idėjas apie Ugnį kaip apie mistinį dievišką elementą.

Senieji, vakarietiški kosmogoniniai mitai teigia, kad iš pradžių buvo vien tik šaltas rūkas (Tėvas) ir vaisingas dumblas (Motina *Ilus* arba *Hyle*), iš kurio iššliaužė visuotinė Gyvatė (Materija)⁴⁰. Taigi Amžina Materija prieš tai, kai ji apsireiškia iš niekada neapreiškiamo plano ir prabunda virpesio veiksmui Foksato impulso paveikta, tėra tik „šaltas švytėjimas, bespalvis, neturintis nei formos, nei skonio ir neturintis jokių savybių ir aspektų“. Tokie yra net jos Pirmagimiai „Keturi Sūnūs“, kurie yra „Vienas ir tampa Septyniais“ – Būtybės, kurių savybes ir vardus Rytų okultistai nurodė kaip keturias iš septynių kosminių pirminių „Jėgos Centrų“ arba Atomų, vėliau išsivysčiusių į didžius kosminius „Elementus“, dabar išsiskaidžiusius į mokslui žinomus daugiau kaip šimtą subelementų. Keturios pirmųjų Dhian Kohanų „Pirminės Prigimtyš“ pavadintos „Akašine“, „Eterine“, „Vandenine“ ir „Ugnine“ (tiesiog nebuvo geresnių terminų). Praktinio okultizmo terminologijoje jos atitinka mokslinius dujų pavadinimus, kurie – kad būtų galima aiškiau perteikti mintį tiek okultistams, tiek neįšventintiesiems – gali būti apibūdinti kaip paravandenilinis⁴¹, paradeguoninis, deguoninis-vandenilinis, ozoninis, arba gal net azotinis-ozoninis. Šios jėgos arba dujos (antjutiminės, bet vis tik okultizme laikomos atominėmis substancijomis) tampa ypatingai veiksmingos ir aktyvios, veikdamos tankios diferencijuotos materijos plane. Šie elementai vienu metu yra ir teigiamo krūvio, ir neigiamo. Ir šie, ir kiti elementai, tikėtina, yra trūkstamos chemijos grandys. Alchemijoje ir praktiniame okultizme jie žinomi kitais vardais. Šių „Elementų“ kombinacijomis bei naujais deriniais arba skaidymu tam tikrais būdais, pasitelkiant astralinę Ugnį, išgaunami didingi fenomenai.

⁴⁰ *Atidengtoji Izidė*, I, 146.

⁴¹ *Para* (sanskrit.) filosofijoje „bėgalinis“ ir „aukščiausias“ – paskutinė riba; užribio, išorinė, jėga.

III STANSAS – Tęsinys

10. TĖVAS-MOTINA AUDŽIA AUDINĮ, JO VIRŠUTINIS KRAŠTAS PRITVIRTINTAS PRIE DVASIOS⁴², VIENATINĖS TAMSOS ŠVIESOS, O APATINIS PRIE ŠEŠĖLINIO KRAŠTO, PRIE MATERIJOS⁴³; IR AUDINYS ŠIS YRA VISATA, NUAUSTA IŠ DVIEJŲ BŪTYBIŲ SULIETŲ Į VIENĮ, KAS YRA SVABHAVATA.

*Mandūkja upanišadoje*⁴⁴ parašyta: „Kaip voras išaudžia ir ištempia savo voratinklį, kaip žolės išdygsta iš žemės“... taip visata kyla iš nesuardomo Brahmos, nes „Paslaptingos Tamsos Embrionas“ yra ta medžiaga, iš kurios viskas evoliucionuoja ir vystosi, „Kaip voratinklis iš voro, kaip putos iš vandens“ ir t. t. Tai vaizdinga ir teisinga tik tada, jeigu terminas Brahma – „Kūrėjas“ bus kildinamas iš šaknies *brih* – daugėti arba sklisti. Brahma „pasklinda“ ir tampa visata, išausta iš jo paties esybės.

Tą pačią mintį puikiai išsakė Johannas Wolfgangas von Goethe:

Aš triūsiu prie gaudžiančių laiko staklių
Ausdamas Dievo rūbą, su kuriuo tu Jį ir regi.

III STANSAS – Tęsinys

11. JI⁴⁵ PLEČIASI, KAI UGNIES⁴⁶ KVĖPAVIMAS VIRŠ JOS; JI TRAUKIASI, KAI MOTINOS⁴⁷ KVĖPAVIMAS PALIEČIA JĄ. TADA SŪNŪS⁴⁸ ATITRŪKSTA IR IŠSISKLAIDO, KAD PASIBAIGUS DIDŽIAJAI DIENAI GRĮŽTŲ Į MOTINOS ĮSČIAS VĖL SU JA SUSIJUNGTI. KAI JI⁴⁹ ATVĖSTA, JI TAMPA ŠVYTINTI. JOS SŪNŪS PLEČIASI IR TRAUKIASI PATYS SAVAIME IR SAVO ŠIRDIMIS; JIE TALPINA BEGALYBĘ.

⁴² Puruša.

⁴³ Prakritė.

⁴⁴ I, 1.7.

⁴⁵ Audeklas.

⁴⁶ Tėvas.

⁴⁷ Materijos šaknis.

⁴⁸ Elementai su jų atitinkamomis Jėgomis, arba Protais.

⁴⁹ Verpalai.

Visatos plitimas veikiant „Ugnies Kvėpavimui“ labai išradingas vaizdinys, jeigu žiūrėsime į jį kaip į ugninio rūko periodą, apie kurį šiuolaikinis mokslas daugiau kalba, negu žino.

Didysis Žaras išskaido sudėtinius elementus ir ištirpina dangaus kūnus jų pirminiame vienatiniame Elemente, taip aiškina Komentarai:

„Po kūno išskaidymo į jo pirminę esybę, traukos lauko traukiamas į židinį arba šilumos (energijos) centrą, kurių daugybė skrieja erdvėje visomis kryptimis, šis kūnas, gyvas ar miręs, virsta garais ir išlieka „Motinos Įščiose“ iki to laiko, kol Foksatas, surinkęs keletą kosminės Materijos (rūko) tirščių, paleis jį vėl judėti, suteikęs jam impulsą ir, sukūręs reikiamą šilumą, paliks jį toliau augti.“

„Audinio“ – t. y. visuotinės medžiagos, arba atomų – plėtimąsi ir traukimąsi čia išreiškia judėjimo impulsas; nes tai yra ritmiškas išsiplėtimas ir susitraukimas bekraščio Okeano, kurį galime pavadinti Materijos noumenu, ištekančiu iš Svabhavatos, kuri pagimdo visuotinę atomų pulsaciją. Bet tai leidžia daryti ir kitą prielaidą. Tai rodo, kad senovės išminčiai žinojo tai, kas sukelia dabartinių mokslininkų, ypač astronomų, abejones – materijos, arba visuotinės medžiagos, pirminio įkaitimo priežastis, šilumos paradoksą, atsirandantį dėl šaldančio traukimosi ir kitų panašių kosminių mįslių – nes tai akivaizdžiai rodo, kad senovėje buvo žinomi panašūs į šiuos reiškinius. „Kiekviename atome egzistuoja šiluma, vidinė ir išorinė“, sako Komentarų manuskriptai, kuriuos rašytoja turėjo galimybę matyti. „Tėvo (Dvasios) Kvėpavimas ir Motinos (Materijos) Kvėpavimas (arba šiluma)“; ir jie pateikia paaiškinimą, įrodantį, kad šiuolaikinė saulės ugnies gesimo dėl prarandamos per spinduliavimą šilumos teorija yra klaidinga. Ši prielaida klaidinga ir pačių mokslininkų nuomone. Nes, kaip pateikia prof. Newcombas⁵⁰, „prarasdamas šilumą dujinis kūnas susitraukia, ir šiluma, atsiradusi dėl susitraukimo, viršija tą šilumos kiekį, kurį ji turėjo prarasti, kad pajėgtų susitraukti“. Šis paradoksas, kad kūnas tampa tuo karštesnis, kuo stipresnis susitraukimas, vykstantis jame dėl jo

⁵⁰ Populiarioji Astronomija, 507-508 psl.

atšalimo, sukėlė ilgas diskusijas. Šilumos perteklius, prieštaraujama, prarandamas išspinduliuojant, ir teigti, kad temperatūra nepažemėja *pari passu* nuo nuolatinio slėgio mažėjant tūriui, vadinasi, visiškai nesiskaityti su Šarlio dėsnium. Susitraukimas skatina šilumą, tai teisinga; bet susitraukimas (nuo atšalimo) nesugeba pateikti viso šilumos kiekio, egzistuojančio tam tikru momentu masėje, ar netgi palaikyti nuolatinę kūno temperatūrą ir t. t. Prof. Winchellis bando sutaikyti šį paradoksą – iš tiesų tik tariamą, kaip tai įrodė J. Homeris Lane⁵¹, padaręs prielaidą, kad egzistuoja „kažkas dar be šilumos“. „Ar tai negalėtų būti, – klausia jis – tiesiog molekulių tarpusavio atstūmimas, kuris kistų pagal tam tikrą nuotolio dėsnį“⁵²? Bet net ir tai nieko nesutaikys, jeigu tas „kažkas dar be šilumos“ nebus apibūdintas kaip „Bepriežastinė Šiluma“, „Ugnies Kvėpavimas“, Visa Kurianti Jėga plius Absolutus Protas, kurį kažin ar įsileis fizikos mokslas!

Tačiau bet kuriuo atveju šio Stanso skaitymas, nepaisant jo archainės frazeologijos, rodo, kad jis labiau mokslinis už patį šiuolaikinį mokslą.

III STANSAS – TĘSINYS

12. TADA SVABHAVATA PASIUNČIA FOKSATĄ, KAD SUKIETINTŲ ATOMUS. KIEKVIENAS⁵³ YRA AUDINIO⁵⁴ DALIS. KAIP VEIDRODIS ATSPINDĖDAMAS „SAVAIME EGZISTUOJANTĮ VALDOVĄ“⁵⁵, KIEKVIENAS SAVO RUOŽTU TAMPA PASAULIU⁵⁶.

Foksatas kietina atomus; t. y. suteikdamas jiems energiją, jis išsklaido „atomus“ arba pradinę Materiją. „*Jis išsklaido save, išsklaidydamas Materiją į atomus*“. Foksato dėka visuotinio Proto idėjos įspraudžiamos į Materiją. Gan silpną idėją apie Foksato prigimtį galima

⁵¹ *American Journal of Science*, liepa, 1870.

⁵² Winchell. *World-Life* 83-85 psl.

⁵³ Atomai.

⁵⁴ Visata.

⁵⁵ Nuo amžių amžinųjų buvusi Šviesa.

⁵⁶ Tai pasakyta remiantis faktu, kad ugnies liepsna neišsenkanti ir kad visos visatos ugnys galėjo būti uždegtos nuo vieno ugnies blyksnio, nenusekinant jos liepsnos.

išvesti iš kartais jam taikomo „Kosminės Elektros“ pavadinimo. Bet tokiu atveju prie visuotinai žinomų elektros savybių turėtų prisidėti kitos, įskaitant protą. Įdomu pastebėti, kad šiuolaikinis mokslas priėjo išvados, kad visus smegenų reiškinius ir visą smegenų veiklą lydi elektros fenomenai.